

Forfatter: Kaalund, H. V.

Titel: Fulvia

Citation: Kaalund, H. V.: "Fulvia", i Kaalund, H. V.: *Fulvia*, 1891, s. 9. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-kaalund02val-shoot-idm140027970219536.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Fulvia

FØRSTE SCENE.

(Et højtliggende Torv i Alexandria. Til Højre i Baggrunden udmunder en Gade, blandt hvis nærmeste Huse ses ét, hvis Indgang dækkes af en Portikus (eller et Bislag). For Øvrigt tænkes Udsigten fri over den lavere liggende Del af Staden.)

(To af Servius's Husslaver komme fra højre Side, den ene holdende sig noget bagefter den anden, fordybet, som det synes, i sine egne Betragtninger.)

FØRSTE SLAVE.

Ha! ha! ha! Hvor den Gamle derhjemme dog er naragtig! Vel er han min Herre, men jeg vilde heller bytte Hoved med en Abekat end have hans siddende paa mine Skuldre. Man skulde næsten tro, at det var ham og ikke hans Datter, der i Dag skal tilkjendes Lavrbærkrandsen for Visdom, saadan krør han sig af denne naragtige Begivenhed. Det mangler bare, at han selv skal spænde sig for hendes Triumfvogn og indbyde de Snyltegjæster, han har slæbt hjem med sig til Frokosten efter Morgenbadet, til at tage en Haand i med. Men Haløj, Kammerat! kom hid, for at vi kan holde Øje 10 med Signalet. Bedre Plads til at holde Udkig fra end denne, kan vi ikke ønske os. Søvinden blæser frisk herind, og Solen brænder jo ikke hedere paa denne velsignede Aarstid, end at det ordentlig er en Fornøjelse at bage sig i dens Straaler. Hej! hvor er Du henne? Du gaar jo der og gaber, som om her ikke var vigtige Ting at tage Vare paa.

ANDEN SLAVE.

Du har Ret: jeg glemte mig selv - jeg er jo Slave.

FØRSTE SLAVE.

Det er jeg ogsaa, men derfor behøver vi da ikke at staa her og glo som to Umælende. Er det Svalernes Flugt, Du studerer?

ANDEN SLAVE.

Nej! - Jeg betragter Byen, jeg kom jo først i Gaar hertil, nedstuvet imellem andre Slaver i et Skibsrum. Din Herre købte mig. Alt er mig endnu saa fremmed her.

FØRSTE SLAVE.

Ja? det er sandt, Du er jo først i Dag bleven optaget iblandt os Husslaver, hvilket Du kan takke dit nettede Udvortes for. Naa, til Lykke! Her har Du min Haand paa godt Kammeratskab. Er der Noget, Du vil vide Besked om, saa spørg væk!

ANDEN SLAVE.

Hvad hedder min nye Herre?

11

FØRSTE SLAVE.

Ih! véd Du endnu ikke det? Han hedder Servius, er Patricier, rig som Krøsos - for Øvrigt mellem os sagt, - en Nar, ret saadan en rigtig gammel, erkeforfængelig Nar; men hans Datter Fulvia - aa! - det er det vidunderligste Pigebarn, som Verden nogensinde har seet. Ikke en Eneste af alle vore langskjæggede Filosofer og lærde Skaldepander kan maale sig med hende i Visdom.

ANDEN SLAVE.

I Visdom?

FØRSTE SLAVE.

Netop! Ha! ha! ha! Jeg kalder det for Galskab. Men Hver sin Lyst! Hun raader sig selv i Alt, og Alle er de forgabede i hende; den Gamle kan hun vikle om sin Finger. Undertiden, naar det falder hende ind, klæder hun sig som et Mandfolk, for i det Stykke som i alle andre følger hun sit eget Hoved. Men Guderne forbyde, at jeg skulde sige det i en slet Mening Hun er en ædel Jomfru, - ren som Solen! (*peger ud til Venstre.*) Seer Du den høje Bygning, som rager op histude tæt ved Kejserborgen, den, hvis Tag er prydet med Billederne af de ni Muser?

ANDEN SLAVE.

Ja!

12

FØRSTE SLAVE.

Det er Musejon, der holder hun i dette Øjeblik sin store Tale for en umaadelig Forsamling af Vismænd. Naar hun er færdig dermed, skal hun kjøres i Triumf, og da vil der blive hejst Signal fra Bygningens Tag. Saasnart Triumftøget viser sig ved Hjørnet derhenne, maa vi ile alt hvad vi kan hjem til den Gamle og melde ham det - ellers sker vi en Ulykke. Sæt, at han selv vil holde en Tale, naar Tøget har naaet Indgangen til vort Hus; han kan da ikke styrte derud lige fra Frokosten med Maden i Munden.

ANDEN SLAVE.

Er det Alt, hvad vi skal udrette her?

FØRSTE SLAVE.

Ja, hvad ellers! - For Eftertiden, Kammerat, bør Du kun sværge ved Muserne, thi Du er jo nu paa en Maade taget i deres Tjeneste.

ANDEN SLAVE

(pegende mod Himmelbuen)

Staar ikke Solen op i det Himmelhjørne?

FØRSTE SLAVE.

Jo - i Øst; - det plejer den i det Mindste, men om den vil gjøre det i Morgen eller i Overmorgen, vil jeg ikke svare for; hvorfor skulde ikke ogsaa den faa Nykker og skeje ud ligesom andre store Herrer! - Er Du maaske Soltilbeder?

13

ANDEN SLAVE.

Nej, jeg vilde kun vide, i hvilken Retning Landet ligger, hvor jeg er født: Grækenland.

FØRSTE SLAVE.

Naa - saadan at forstaa, Du er en Græker. Ja, nu er vi Alle Landsmænd: Romere, Grækere, Ægyptere, Syrere og Barbarer.-Jeg havde nær sagt Jøder og Kristne med. *(spytter foragtelig.)* Jeg spurgte Dig ellers kun, fordi jeg troede, at Du vilde være paa Moden.

ANDEN SLAVE.

Jeg forstaaer Dig ikke.

FØRSTE SLAVE.

Jo, sér Du: Siden vor højmægtige Kejser Heliogabal, der, som Du jo nok véd, har været syrisk Solpræst, er kommen til Magten, har vi til alle vore øvrige Galskaber ogsaa faaet den at dyrke Solen.

ANDEAN SLAVE.

Helios?

FØRSTE SLAVE.

Nej - *det* er jo en gammel Historie. Hvad jeg taler om er noget ganske Andet, det er en sort Sten, seer Du, som skal forestille Solen. Flere af vore Templer er allerede paa kejserlig Befaling blevne omkalfatrede og indviede til den nye Guddom.

14

ANDEN SLAVE

(seende ud over Staden).

Hvilken Vrimmel!

FØRSTE SLAVE.

Af Guddomme? ja, her er nok af dem. Hjælper ikke den Ene, saa kan man jo forsøge det med en Anden.

ANDEN SLAVE.

Jeg ménte: hvilken Vrimmel af Templer. Aldrig før har jeg sét en saa prægtig og udstrakt Stad!

FØRSTE SLAVE.

Det maa Du nok sige! Den giver næppe Rom eller det gamle Babylon noget efter. Hele Østens Handel gaar som en Guldstrøm her igjennem. Har Du Mønt, saa kan Du her faa Alt, hvad dit Hjerte begjærer: Silke, Ædelstene, Purpur, Perler, kostelige Kryderier, friske Østers og sminkede Hetærer. Tørster Du efter Lærdom, saa har vi her hele Pakhuse fulde deraf; vi plages af Vismænd som af Fluere og kan næppe spytte for Poeter. Dyder er her faa af, men hvad Laster og Daarskaber angaar, da er vi saa rigeligt forsynede, at vi gjerne kan lyksaliggjøre den øvrige Verden dermed.

ANDEN SLAVE.

Det summer histude som i en Bikube - og sé: Rækker af svært belæssede Pukkeldyr bevæger sig frem imellem Menneskevrímlen. -

15

FØRSTE SLAVE.

Ja, i den Retning - gjennem Solporten - det er Handelskaravanerne, som drager herind fra den libyske Ørken og Landene hinsides den hellige Nil.

ANDEN SLAVE.

Hvad er det for et mægtigt Taarn, der rager op histude?

FØRSTE SLAVE.

Fyrtaarnet: Pharos, det berømteste i hele Verden.

ANDEN SLAVE.

Og de to vældige Søjler der?

FØRSTE SLAVE.

Ah! - Obeliskerne: Kleopatra's Naale kalder vi dem.

ANDEN SLAVE.

Og hist Havet - det herlige Hav! Det er mig, som om hvert Vindpust derfra bringer mig en Hilsen fra mit skjønne Hjem - fra Athens Violer.

FØRSTE SLAVE.

Violer? Ha! ha! ha! Det er Pomaden, Du lugter, den, hvormed jeg har indgnedet mig. Kommer Du for Skade, Kammerat, at løbe vild i Smaagaderne dernede, saa kan Du let finde hjem blot ved at gaa efter Lugten, for her i vort fine Kvarter dufter det altid som i en Pomadekrukke. Vi bestiller ikke Andet her, skal jeg sige Dig, end alve os og begaa Dumheder. - Men, ved mit Skjæg! der har vi det! Sé! S e!

(*peger ud til Venstre.*)

ANDEN SLAVE.

Hvad mener Du?

FØRSTE SLAVE.

Ih - *Signalet*, Menneske! *Triumftoget*! - Nu første Mand hjem til den Gamle! Vejen og Trapperne i fire Spring!

(Løber ud til Højre, fulgt af den Anden.)

(Efter en kort Pavse, under hvilken Grupper af Nysgjerrige have samlet sig paa Skuepladsen, forkynder en dæmpet Musik, blandet med Jubelraab, at Triumftoget nærmer sig. Fulvia, staaende paa en Triumfvogn, der trækkes af hendes Beundrere, kommer fra venstre Side. Hun er iført en hvid fodsid Dragt og bærer en Lavrbærkrands om Hovedet. Foran Toget ses Tvillingbrødrene Menippos og Theodoros, den første i en blaa, den anden i en rød Klædning, bærende gyldne Tavler med Indskrifter til hendes Ære.)

(Raab fra Folkestimlen, som omgiver hende: Hil Fulvia! -Athenes Yndling! - Den vise Fulvia! Hil! Hil!)

(Romerske Liktorer kommer fra Højre og standser Toget, der er midt paa Skuepladsen.)

FØRSTE LIKTOR.

Plads for Alexandrias Prokonsul Aquilinus!

ANDEN LIKTOR.

Plads for ham, der hersker her i Cæsars Navn! (*Aquilinus, iført Toga med en bred Purpurbræmme, træder frem, ligeledes fra højre Side, og gaar rask hen foran Toget, idet han giver Liktorerne et bydende Vink om at gaa til Side.*)

17

AQVILINUS.

For Dig jeg viger, skønne Fulvia,
men kun for Dig. - Ja, var jeg Cæsar selv,
jeg vilde glemme det i denne Stund
ved Synet af din Ynde!

FULVIA.

Ufrivillig
jeg krydser her din Vej, min høje Herre,
og hvis det staar til mig at vælge her:
jeg viger Pladsen.

AQVILINUS.

Nej, ved Jupiter,
den Mægtige, til hvem jeg gaar at ofre
i denne Stund! jeg hilser dette Møde
som heldigt Varsel. Sagnet, véd Du, siger:
naar man før Middag paa sin Tempelvej
møder en snehvid Due, skal det Ønske,
som man vil bære frem for Gudens Alter,
krones med Sejer. - Hil Dig, rene Jomfru!
Vær Du mit gode Varsels hvide Due!

FULVIA.

Jeg ynder ikke Duen, høje Herre;
af kjælnne Hyrder helliget til Venus,
den kjæder mig med sin forelskte Kurren.
Min Smag er mere streng - jeg foretrækker
Pallas Athenes Ugle: Visdomsfuglen!

AQVILINUS.

Men den er ogsaa Nattens, - Dødens Fugl
18 og passer ilde til din skønne Ungdom:
Du hører Lyset til!

FULVIA.

I Natten tindre
de evige Stjerner; først naar Dagens Lys
ej mér os blænder, tale de til Sjælen

om Livets Gaader.

AQVILINUS.

Ingen Dødelig
formaar at løse dem!

FULVIA.

Men dertil stræber
dog Hver, som søger Visdom!

AQVILINUS.

Leve viist
er bedre end at gruble Livet bort;
selv til en Strid herom er det for kort!

FULVIA.

Nu vel! Saa skilles vi, min høje Herre.
- Gid aldrig mér jeg maa Dig Vejen spærre!

AQVILINUS

(idet han viger til Side).

Hvor er en Mand saa stolt, han hilser ej
med Glæde slig en Hindring paa sin Vej!

(Han gaar, fulgt af Liktorene, ud til Venstre, medens Triumftoget under fortsat Festmarsch og Blomsterregn fjerner sig i modsat Retning.)

(Kun de to Avgurer samt Billedhuggeren Lysias, der, staaende afsides fra de Andre, stirrer efter det bortdragende Tog, blive tilbage paa Skuepladsen.)

19

FØRSTE AVGUR

(sledsk).

Saa fanged vi Dig endelig dog her,
Ven Lysias. - Ej ej! Du farer op
som ved et Slangebids! -

LYSIAS.

Jeg stod i Tanker,
undskyld!

FØRSTE AVGUR.

Hi! hi! hi! - I dybe Tanker,
ja ikke sandt: det var et Skuespil,
som fik dit Kunstnerhjerter til at banke!
Men det er ej saa sært: vor halve Stad
er som berust i Dag af Fulvia.
Vi hellige Avgurer er tilovers
og drive, som Du sér, omkring med Strømmen.
Hvis Du har Tid, vi gjør Dig gjerne Selskab;
det vilde more os at følge Dig
tilbage til dit Værksted Alt i Morges
vi søgte Dig og kigged lidt derind,
men Buret fandt vi tomt, - Fuglen var fløjet
- hvorhen? - ja, det var ikke svært at gjætte.
- Men Du er adspredt, Ven! Hvad gaar der af Dig?

ANDEN AVGUR.

Er Aanden over Dig?

LYSIAS

(utaalmodig, men stillet saaledes midt imellem Avgurerne, at han vanskelig, uden ligefrem at være uhøflig, kan slippe bort fra dem).

Om nu saa var -

20

ANDEN AVGUR.

Ah - om Forladelse! - Din Mine røber
just ej Begejstring. Mulig komme vi
i Dag Dig ubelejligt. Ventes Du
maaské derhjemme af en skøn Model -
- en kvindelig - hvis nøgne bløde Former
Du frygter for skal stikke Ild i Blodet
paa fromme Mænd som os?

FØRSTE AVGUR.

Ved Fader Pan!
han rødmer -

LYSIAS.

Ja, paa Eders Fromheds Vegne!

ANDEN AVGUR.

Nej, vil man sé den Hykler! Ha! ha! ha!
han er vor Mester i den skønne Kunst
at spille ærbar!

LYSIAS.

I forstaa mig ej!
For mig er Kunsten, som jeg dyrker, hellig:
jeg taaler ej, den spottes!

FØRSTE AVGUR.

Ih bevares!
Det gjør jo Ingen af os, kjære Ven,
vi allermindst, vi hellige Avgurer,
som sørge for at dine Billedstøtter
faa Plads paa Tempelaltre og tilbedes
i Viraksskyer. - Men her er vi alene.
21 Du er jo paa en Maade En af Vore,
og vi er gode Kunder - ikke sandt?
de bedste, som Du har? - Hvor kan Du nænne
at tage os vor Smule Lystighed
saa ilde op?

LYSIAS.

Jeg er ej oplagt nu
til den Slags Lystighed!

ANDEN AVGUR.

Nu, - lad saa være.
Vi ønsked kun, Du vilde vise os
dit sidste Værk - det kolossale Billed
af Jupiter, som Du har paabegyndt
til Ammonstemplet.

LYSIAS.

Vent, til det er færdigt.

I har jo én Gang alt i Dag besøgt
mit Værksted.

FØRSTE AVGUR.

Ja, men det har mange Rum; -
og hvilket Kaos der af Marmorblokke -
af Lér- og Gipsfigurer og Stilladser.
Man løber vild deri. Dog fandt vi Vejen
ind til dit Tempels Allerhelligste, -
jeg mener Rummet, det hvori Du føder
Ideerne, undfanger Fostrene
af din Begejstring.

22

ANDEN AVGUR.

Lykkelige Mand,
Du skaber Guder!

FØRSTE AVGUR.

Og Gudinder med,
saa jordiske, at Alle kjende dem!
ja, nægt det, Lysias, i Fald Du kan!
Vi saa' jo nys med disse vore Øjne,
hvor henrykt Du betragted Fulvia,
da stolt som selve Sejerens Gudinde
paa sin Triumfvogn hun drog her forbi.
Kun Skade, det var ikke Vingeheste,
som trak for Vognen, men kun lærde Narre,
der humped smaat afsted i Luntetrav.
Dog ligemeget! prægtig saa' hun ud,
skjøn som en nyfødt Venus - frisk serveret
i Muslingskallen; - men forbandet knibsk, -
- det fik hans Højhed Mars en Prøve paa.
Ha! ha! ha!

LYSIAS
(opfarende).

Hvem kalder Du for Mars?

FØRSTE AVGUR.

Naturligvis Prokonsul Aquilinus -
Hvem Anden vel! Storsnudet, som han er,
han glemte her sin vante Værdighed
og gjorde, hvad man kalder Hanebén.
Lad ikke saa uskyldig, kjære Ven!
Du var som vi jo Vidne til det Hele.
23 Afsides stod vi To og gotted os
ved Synet af din Mine.

ANDEN AVGUR.

Rygtet siger,
Du modellerer paa den Skjønnes Billed.
Det skulde dog vel ikke være det,
vi saa' i Morges?

FØRSTE AVGUR.

Dækt med vaade Klude
det tog sig snurrigt ud. Vi tillod os
i al Beskedenhed at løfte Sløret
for denne Isis: - Ja, der stod den Skjønne

halvfærdig alt i Lér, forklædt som Musa:
vor Bys Aspasia!

ANDEN AVGUR.

Ja, netop hende:
Vidunderet af Visdom - Fulvia!
som tror paa Platon og paa Sokrates
mér end paa Guderne!

FØRSTE AVGUR.

Hun, som vil kalde
den store Tid tilbage! - Dydspræstinden,
som tordner løs mod os og vore Sæder!

LYSIAS
(forlegen).

I fejler: dette Billed, som I saa',
er kun et Foster af min Fantasi:
24 Begejstringens og Heltedigtets Musa,
Kalliope.

ANDEN AVGUR.

Ej, ej, Kalliope -

LYSIAS.

Jeg nægter ej, der er en Smule Lighed
imellem Fulvia og dette Billed -
et eller andet Træk, som jeg maaské
har laant fra hendes Ansigt.

FØRSTE AVGUR.

Virkelig ?
Nej, vil man sé! det ligned dog mærkværdig!

ANDEN AVGUR.

Hvem har bestilt det?

LYSIAS.

Ingen!

ANDEN AVGUR.

Er det muligt!

LYSIAS.

Tror I, en Kunstner skaber blot for Vinding?

ANDEN AVGUR.

Godt Ord igjen! Du bliver strax saa hidsig.
Vi kan jo tales ved om andre Ting -
Sér Du, jeg har en meget snild Idé.
Hvad om Du magede det saa, at Guden -
jeg mener den, Du hugget har i Sten -
fik Evne til at tale? Det kan ské
25 ved Hjælp jo af et Rør, anbragt saa snildt,
at Ingen aner Fiffet. Tiden trænger
til noget Nyt; den store dumme Mængde
maa styrkes i sin Tro; thi disse Kristne
- forbandet være de! Gid Ild og Pest

fortære dem med deres usle Lære! -
de voxer op omkring os nu som Ukrudt,
og hvis vi ikke værge os itide,
det ender med, de tager Brødet fra os.
Sér Du - i Fald Du var lidt mér medgjørlig
og vilde lytte kun et Øjeblik
med Rolighed til, hvad jeg har at sige -

LYSIAS

(idet han, kjendelig oprørt, river sig løs fra dem).

Nej! nej! jeg har alt tøvet her forlænge:
min Tid er kostbar.

ANDEN AVGUR.

Saa Farvel!

LYSIAS.

Farvel!

(iler bort til Venstre.)

FØRSTE AVGUR.

Ha! ha! ha! det store Kunstnerbarn!
han er dog vor, - vi faa ham vel i Tale!

(de gaa i modsat Retning.)